

سؤالات امتحان علوم و فنون ادبی (۲)	درس: دهم (سبک هندی)	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحات: ۴ صفحه
دبیرستان: شهید بهشتی زواره	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۲ / ۵	مدت امتحان: ۶۰ دقیقه
ردیف	سؤالات		نمره

بخش یکم: درستی یا نادرستی عبارات

۱	<p>کدام یک از عبارات های زیر ، درست و کدام یک نادرست است؟</p> <p>(الف) دربار صفوی به اشعار مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی داد.</p> <p>(ب) مختصات سبک قدیم ، مخصوصاً سبک خراسانی در آثار شعری سبک هندی به وفور یافت می شود.</p> <p>(ج) در دوره سبک هندی ، با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران ، کاربرد لغات عربی افزایش یافت.</p> <p>(د) « بی دقتی در کاربرد جمله ها و ترکیب ها » ، از ویژگی های ادبی سبک هندی به شمار می رود.</p> <p>(ه) قالب حقیقی شاعر سبک هندی « غزل » است و او ابیات آن را با رشته وزن و قافیه به هم گره می زند.</p> <p>(و) در بیت « معنی نازک نماید جلوه در دل های صاف / می توان دیدن هلال ماه را بهتر در آب » ، آرایه ادبی « حسن تعلیل » یافت می شود.</p> <p>(ز) شعر هندی ، شعری معنی گراست؛ نه صورت گرا.</p> <p>(ح) جمله معروف « هیچ معنا و مضمونی در جهان نیست که در شعر او نیامده باشد. » ، پیرامون « بیدل دهلوی » است.</p>
---	--

بخش دوم: کامل کردن جاهای خالی

۲	<p>جاهای خالی را با واژه های مناسب کامل کنید.</p> <p>(الف) حبیب السیر « از نمونه های نثر در دوره سبک هندی است.</p> <p>(ب) موضوع کتاب « جامع عباسی » ، است.</p> <p>(ج) کوشش شاعر سبک هندی ، و ارائه خیال خاص و معنی برجسته است.</p> <p>(د) « عالم آرای عباسی » از آثار است.</p> <p>(ه) غیر از لغات ترکی ، لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم به حوزه شعر و ادب فارسی وارد شد.</p> <p>(و) در بیت « بلبل سوخته از بس که برآورد نفیر / دود دل در جگر لاله حمرا افتاد » ، بارزترین آرایه ادبی رایج سبک هندی ، است.</p> <p>(ز) مراد از نثر ساده در دوره سبک هندی ، نثر در آثاری مانند « تاریخ بلعمی » نیست.</p> <p>(ح) کتب « دارا شکوه » ، در خارج از ایران ، در و به نثر ساده نوشته شده است.</p>
---	--

بخش سوم: وصل کردنی

۳	<p>(الف) هریک از آثار ستون «آ» به کدام نویسنده در ستون «ب» تعلق دارد؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است)</p>																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>آ</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱) مجالس المؤمنین</td> <td>علی بن حسین واعظ کاشفی</td> </tr> <tr> <td>۲) جامع عباسی</td> <td>میرزا برخوردار فراهی</td> </tr> <tr> <td>۳) محبوب القلوب</td> <td>حسن بیگ روملو</td> </tr> <tr> <td>۴) رشحات عین الحیات</td> <td>وحید قزوینی</td> </tr> <tr> <td>۵) احسن التواریخ</td> <td>شیخ بهایی</td> </tr> <tr> <td>۶) حبیب السیر</td> <td>قاضی نورالله شوشتری</td> </tr> <tr> <td>۷) بدایع الوقایح</td> <td>اسکندر بیگ ترکمان</td> </tr> <tr> <td>۸) عباس نامه</td> <td>زین الدین محمود واصفی</td> </tr> <tr> <td>****</td> <td>خواند میر</td> </tr> </tbody> </table>	آ	ب	۱) مجالس المؤمنین	علی بن حسین واعظ کاشفی	۲) جامع عباسی	میرزا برخوردار فراهی	۳) محبوب القلوب	حسن بیگ روملو	۴) رشحات عین الحیات	وحید قزوینی	۵) احسن التواریخ	شیخ بهایی	۶) حبیب السیر	قاضی نورالله شوشتری	۷) بدایع الوقایح	اسکندر بیگ ترکمان	۸) عباس نامه	زین الدین محمود واصفی	****	خواند میر
آ	ب																				
۱) مجالس المؤمنین	علی بن حسین واعظ کاشفی																				
۲) جامع عباسی	میرزا برخوردار فراهی																				
۳) محبوب القلوب	حسن بیگ روملو																				
۴) رشحات عین الحیات	وحید قزوینی																				
۵) احسن التواریخ	شیخ بهایی																				
۶) حبیب السیر	قاضی نورالله شوشتری																				
۷) بدایع الوقایح	اسکندر بیگ ترکمان																				
۸) عباس نامه	زین الدین محمود واصفی																				
****	خواند میر																				

اضافی است)

ب) هر یک از موارد ستون « آ » با کدام اثر در ستون « ب » ارتباط دارد؟ (در ستون « ب » یک مورد

آ	ب
۱) نثر مصنوع	بدایع الوقایع
۲) عرفان	عباس نامه
۳) ماوراء النهر	تذکره شاه طهماسب
۴) تاریخ	مجالس المؤمنین
****	رشحات عین الحیات

بخش چهارم: پرسش های چهارگزینه ای

۴	<p>مناسب ترین گزینه را انتخاب کنید.</p> <p>الف) در همه ابیات، به جز ، واژه یا واژه هایی مختص سبک هندی وجود دارد.</p> <p>۱) نزاکت آن قدر دارد که در وقت خرامیدن ۲) فیروز جنگ گشت دل شیشه بار ما ۳) از گریبان لعل را چون اخگر اندازد برون ۴) بخیه انجم نمی بندد دهان صبح را</p> <p>ب) در همه ابیات، آرایه های « اسلوب معادله » و « حسن تعلیل »، هر دو وجود دارد، به جز:</p> <p>۱) از جهان تلخ نتوان با درشتی کام یافت ۲) ز تأثیر سحرخیزی است روی صبح نورانی ۳) صرف باد لمردگان اوقات خود را ساختن ۴) صادقان را می رسد از عالم بالا مدد</p> <p>ج) در همه ابیات زیر، به جز یکی از ویژگی های « ادبی » سبک هندی وجود دارد.</p> <p>۱) غفلت دل از شراب ناب می گردد زیاد ۲) در بهار سرخ رویی همچو جنت غوطه داد ۳) مَهر زن بر دهن خنده که در بزم جهان ۴) گل در قدمت باد صبار بیزد و ترسم</p> <p>د) در همه گزینه، به جز واژه های غیر عربی با نشانه « ات » جمع بسته شده است.</p> <p>۱) نگارشات، ییلاقات ۲) اجتماعات، مراسلات ۳) قشلاقات، شمیرانات ۴) گزارشات، گیلانات</p> <p>ه) کدام گزینه، پیرامون ویژگی های « ادبی » نثر دوره سبک هندی، نادرست است؟</p> <p>۱) نثر این دوره از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد. ۲) متن های ادبی این دوره با تصنع و تکلف همراه است. ۳) انحطاط ادبی در این زمان از دوره تیموری بیشتر شده است. ۴) استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی رواج بیشتر یافته و در آرایه تضمین نمودار شده است.</p> <p>و) آمیزش زبان فارسی، با دیگر زبان ها، نگارش چه نوع کتاب هایی را در سبک هندی رواج داد؟</p> <p>۱) تاریخ نگاری (۲) داستان نویسی (۳) فرهنگ لغت (۴) سفرنامه</p> <p>ز) در گروه اسمی: « طبقه علیة شعرا » کدام ویژگی زبانی نثر سبک هندی مشهود است؟</p> <p>۱) کاربرد وجه وصفی (۲) مطابقت صفت و موصوف (۳) کاربرد لغت ترکی (۴) آوردن کلمات مؤنث</p> <p>ح) همه گزینه های زیر، از ویژگی های « زبانی » نثر سبک هندی است، به جز</p> <p>۱) جمع بستن کلمات عربی، فارسی و ترکی و مغولی با « ات » ۲) کاربرد وجه التزامی ۳) آوردن تتابع اضافات ۴) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد</p>
---	--

بفش پنجم: پرسش های گزینشی

۱	<p>۵ با توجه به هریک از موارد داده شده ، پاسخ درست را انتخاب کنید.</p> <p>الف) عبارت « شاعران این دوره معمولاً مطالب فلسفی ، عرفانی و غنایی گذشتگان را به شیوه خود بازگو می کردند » ، جزء ویژگی های « فکری » سبک هندی است یا « ادبی » ؟</p> <p>ب) در دوره سبک هندی ، کاربرد لغات « ترکی » رواج یافت یا لغات « عربی » ؟</p> <p>ج) زبان سبک هندی را باید زبانی « واقع گرا » قلمداد کرد یا « ذهنی گرا » ؟</p> <p>د) موضوع کتاب « عالم آرای عباسی » ، « زندگی نامه » است یا « تاریخ » ؟</p>	۵
---	---	---

بفش ششم: پرسش های تشریحی

۲	<p>۶ به پرسش های زیر ، به طور دقیق ، پاسخ دهید.</p> <p>الف) مشکل آثار شاعران سبک هندی ، در مضمون سازی چیست؟</p> <p>.....</p> <p>ب) چرا نثر دوره هندی از دیدگاه ادبی ، ارزش والایی ندارد؟</p> <p>.....</p> <p>ج) چه عواملی نثر سبک هندی را از رونق انداخته است؟</p> <p>.....</p> <p>د) نثر مصنوع دوره صفویه (= سبک هندی) چه ویژگی هایی دارد؟</p> <p>.....</p>	۶
---	--	---

بفش هفتم: نقد و تحلیل متن

۲	<p>۷ ابیات زیر از سروده « صائب تبریزی » است:</p> <p>« روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده ام دست رغبت کسی نمی سازد به سوی من دراز اختیارم نیست چون گرداب در سرگشتگی غفده ای هرگز نکرده باز از کار کسی همچو گوهر گر دلم از سنگ گردد دور نیست الف) کاربرد واژه « مزار » در بردارنده کدام ویژگی « زبانی » سبک هندی است؟</p> <p>ب) واژه « موج » در ترکیب « نبض موج » ، مشبه هست یا مشبه به؟</p> <p>ج) « از چشم افتادن » در بردارنده کدام آرایه بیانی است و مفهوم آن چیست؟</p> <p>د) در این شعر ، استفاده از آرایه های ادبی از جمله بسیار به چشم می خورد.</p> <p>ه) چرا کم و زیاد کردن ابیات این غزل ، آسیبی به شعر نمی زند؟</p> <p>و) در بیت چهارم ، « صائب » از چه واژه ای مضمون ساخته است؟</p>	۷
۱	<p>۸ در بیت « به یک کرشمه که در کار آسمان کردی / هنوز می پرد از شوق چشم کوکب ها » ،</p> <p>الف) واژه « چشم » کدام آرایه بیانی را ایجاد کرده است و مفهوم آن چیست؟</p> <p>ب) کدام آرایه پر کاربرد سبک هندی مشهود است؟</p> <p>ج) « چشم کوکب ها » ، اضافه استعاری است یا اضافه تشبیهی؟</p>	۸

۰/۵	<p>در بیت « اگر در دل ز سوز عشق داغی می شود پیدا / به هر جانب که رو آری چراغی می شود پیدا » ، کدام ویژگی « ادبی » سبک هندی آشکار است؟</p>	۹
۴/۵	<p>متن زیر برگرفته از کتاب « عالم آرای عباسی » (نثرهای قرن های دهم و یازدهم) است: « از طبقه علیّه شعرا که ناظران مناظم سخن پیرایی و پیرایه بندگان سلسله معنی آرایبی اند ، در آن هنگام در اردوی معلاً و ممالک محروسه ، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر بی شمار بودند. در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود. »</p> <p>الف) برای هر یک از ویژگی های « زبانی » ذکر شده نثر این دوره ، نمونه ای در متن بیابید. (۱ آوردن نتایج اضافات:</p> <p>۲) کاربرد لغات ترکی و مغولی:</p> <p>۳) آوردن جملات طولانی:</p> <p>۴) مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی:</p>	۱۰
	<p>ب) آوردن نتایج اضافات در نثر سبک هندی در مقام و تمجید از بزرگان یا به سبب</p>	
	<p>ج) چه عاملی نگارش کتاب هایی با عنوان فرهنگ لغت را در این دوره رواج داد؟</p>	
	<p>د) چرا در عصر اعتلای صفوی ، یعنی زمان شاه عباس اول ، ایران از نویسنده قوی دست خالی ماند؟</p>	
	<p>ه) این دوره در کنار نهادهای سیاسی و فرهنگی صفویه در جهت نهادینه کردن فرهنگ گام برداشتند.</p>	

شاد باشید.